

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาความเข้าใจ

ความต้องการ และปัญหาของผู้ทำบัญชีที่มีต่อหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และ ตราด เป็นการดำเนินการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ โดยการจัดทำ แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทำบัญชี นอกจากนั้น ยังมีการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เกี่ยวกับปัญหา ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ในเรื่อง การกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไข การเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่3) พ.ศ.2547 ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ที่มีต่อผู้ทำบัญชี

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 กลุ่มได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ดำเนินการสืบข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาจัดส่งแบบสอบถาม ทางไปรษณีย์ไปให้ผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน รวม 338 รายกรอกให้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการสำรวจเอกสาร กฏระเบียบข้อบังคับ

เกี่ยวกับวิชาชีพทางบัญชี รวมทั้งบทความ ข้อเขียนที่มีการกล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องของผู้ทำบัญชี

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ทำบัญชีที่ได้รับเลขประจำตัวผู้ทำบัญชีใน 6 จังหวัด ภาคตะวันออก โดยจากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในปี 2548 จำนวนผู้ทำบัญชีที่ได้รับ เลขประจำตัวผู้ทำบัญชีแยกตามแต่ละจังหวัดประกอบด้วย ปราจีนบุรี 137 คน ฉะเชิงเทรา 351 คน ชลบุรี 1,504 คน ระยอง 633 คน จันทบุรี 102 คน และตราด 45 คน รวมทั้งหมด 2,772 คน จากจำนวนผู้ทำบัญชีทั่วประเทศทั้งสิ้น 63,030 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการสุ่มเลือกตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการเลือกตัวอย่างแบบอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) วิธีหนึ่ง โดยหน่วยตัวอย่างในประชากรแต่ละหน่วยจะต้องมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีความสำคัญเท่ากัน และมีโอกาสถูกสุ่มเลือกขึ้นมาเป็นหน่วยตัวอย่างด้วยความน่าจะเป็นเท่า ๆ กัน

ในการกำหนดขนาดของหน่วยตัวอย่าง เนื่องจากทราบจำนวนที่แน่นอนของประชากร จึงคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากวิธีการประมาณสัดส่วนของประชากร ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{n_0}{1 + \frac{(n_0 - 1)}{N}}$$

$$\text{เมื่อ } n_0 = \frac{Z^2 PQ}{d^2}$$

โดย n หมายถึง จำนวนหน่วยตัวอย่างที่ต้องการสุ่มเลือก

N หมายถึง จำนวนประชากรที่สนใจ

P หมายถึง สัดส่วนจำนวนประชากรที่มีคุณลักษณะที่สนใจ

Q หมายถึง สัดส่วนจำนวนประชากรที่มีคุณลักษณะอื่นๆ

d หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ (absolute error) ของการประมาณค่าที่แท้จริงของสัดส่วนประชากรที่มีคุณลักษณะที่สนใจ (P)

Z หมายถึง ค่าจุดวิกฤติที่ได้จากตารางปกติ ตามระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด

ทั้งนี้ มีวิธีการคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม จากสูตรข้างต้น โดยการกำหนดความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ในการประมาณไม่เกิน 10% ของค่า P และเมื่อค่าของ P มีค่าได้ตั้งแต่ 0.5 ถึง 0.9 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ปรากฏผลการคำนวณ เมื่อเลือกขนาดหน่วยตัวอย่างจำนวน 338 ราย จะสามารถครอบคลุมทุกกรณีที่น่าจะเป็นไปได้ทั้งหมด

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมรายชื่อผู้ทำบัญชีที่ได้รับอนุญาตใน 6 จังหวัดที่สนใจ ทำการศึกษามาจำนวน 2,772 คน แล้วทำการสุ่มให้ลำดับที่ของนักบัญชีแต่ละคน จากนั้นทำการเรียงลำดับรายชื่อผู้ทำบัญชีตามลำดับที่สุ่มให้จากมากไปหาน้อย แล้วทำการส่งแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ผู้ทำบัญชีตามลำดับที่ได้ทำการสุ่มให้จากมากไปหาน้อย จนกระทั่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับมามากที่สุด คือ 338 ราย ตามที่ได้กำหนดไว้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีลักษณะคำถามทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจ ความต้องการ ปัญหา และผลกระทบของผู้ทำบัญชี ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของผู้ทำบัญชี ในกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี รวมถึงบทลงโทษหากไม่ได้ปฏิบัติตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2547

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่สอบถามถึงความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 ปัญหาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการติดต่อผู้ทำบัญชีตามรายชื่อที่ได้ทำการเลือก สุ่มไว้แล้ว เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมกับแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ในการศึกษา หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ทำบัญชีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมกับแนบซองปิดผนึกเพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัย โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนประมาณ 60 วัน ในการเก็บแบบสอบถามนี้ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 3 เดือน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical package for the social science) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การวิเคราะห์และบรรยายข้อมูลทั่วไปในแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ฐานนิยม (Mode) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)
2. การวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ฐานนิยม (Mode) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3. การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ โดยให้ระบุวิชาที่มีความต้องการ อันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 5 สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ฐานนิยม ค่าเฉลี่ย โดยให้คะแนนเพื่อใช้ในการรวมน้ำหนักตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

เลือกอันดับ 1	คะแนนเท่ากับ	5
เลือกอันดับ 2	คะแนนเท่ากับ	4
เลือกอันดับ 3	คะแนนเท่ากับ	3
เลือกอันดับ 4	คะแนนเท่ากับ	2
เลือกอันดับ 5	คะแนนเท่ากับ	1

ผลรวมน้ำหนักตามลำดับความสำคัญ = คะแนนตามอันดับ x จำนวนผู้ตอบแต่ละอันดับ

4. การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้ ค่าไคสแควร์ (Chi-square)

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลในการศึกษาจะได้นำเสนอในรูปของการบรรยายผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยจะมีการนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางและแผนภาพประกอบตามความเหมาะสม